

نسخه ۱۰ فروشد

... اداره خاتمی
« ثروت فزون » مطبعه سنده در

صاحب امتیازی

صیبه زکریا

بویوک مجسمه

اون بش کونده بر پنجه شنبه کونلری چیقار ادبی ، علمی مجموعه در .

نومرو : ۱۳

پر شنبه ۱۶ تشرین اول ۱۹۱۹

سرحدری :

مآله ادیب



ابراهیم ایچمان بك طرفدن

اعیانه مشیر فواد باشا مضر تیری



داغده مېخانه قورد

— يېځي كال بکه —

بر توروک شاعري برکون بکا بيلم هانکي
فرانسز صنعتکارينک بر قورد پارچه سنی اکلتمشدي.
بونی تورکجه بر شعر اولارق يازده جقدی. هرکون
بو قورد ماصالک لثري بکدهم. چيقمادی.
اکلامکه شاعر بن کبی اکلتمدنی موضوعلری
النند، قلندن چيقاريسور. بر داهان اولردن
کوزلک ياراداميور. فقط بو اورمانلری، آوجيلری،
آی ايشینی، آغاچلری، قوردلری و آيورولری
ایله اوقدر شعر و حیات چرچيوه سندن ايدیکه
بو قوردی طانيور و سويور کبی ايدم. نهایت
باشم بوش و ايچم حدود. بر صيقتی ايچنده،
دکز التون بر ايشيقله دوم دوز ايکن قورد
خلیاسنه دالدم.

بر دنبره استه دمکه قرهجه احمد حزارلقلری
قارشى سنده خرابه حالنده بر کوچک اولک کوچک
برچوجنى اولایم. سرویلر ايکترکن، طاشلر
قرا کلفده قیملدارکن، بکچی اوزاقده طاق طاق
صوباسنی اوروب بر بيشک باشنده يالکز برقادین
سسی، ترک ايدلش، اونودولش بر بیکساکله برنی
تکرار ايدرکن، بیتاب بر اختیار یوز سنه لک
بر تعله حزارلرده کيلره بریسن اوقورکن آنتم بکا
بو قورد ماصالنی سويله سون. و بن بويولش
کبی قورقو ايچنده اويوبوب کيدهم.

اسکدارده پاشا قاپيسنک براز اونه سنده
حزارلقلر قارشى سنده کی یاصو یوصو عرصه.
اوزرنده نک، قيريق تخته اوده اوطور يوروز.
قاپيک اوننده چولمدم، سیاه سرویلرک ارقه
سنده آقشام کولکلری آراسنده جانلانا
طاشلره بقارق آنتمی بکليورم. قونم آچ
الم آياغم دونمش کبی! آنتم چاشیردن دونه
کن يرتیق چارشنی آلتنده کتیره جکی اککی
تخيله چالیشیرکن اولک کوكسى سوکن،
کوزلرينک اطرافنی سیم سیاه یایان اوکسور و کنی
ايشيديسورم ظن ايديسورم. فقط اسکی بر حزارطاشی
چيلغین برهجه لکین روزکارک تأثیرله ييقيليور.
غریب بر سس چيقاريسور. کوكده سیاه طوپراق
بولوطلری اوچيور، اوزاق بر شمشک سیاه
سروی خطی اوزرندن کوكی آچوب قايور.
پک درین بر کوك حاولاماسی وار، کيجه کليور،
آنتم کله يور. اسکدار، حزارلی و دنيا اوستنده اويله
بر بیکساک، اويله بر کیمسه سزک و ارکه بیاض

صقالی سیاه جبلی اختیار جنازه لر، سیاه صاحب
بیاض کفنی کنج قادیلر الارینی صالایرق،
چيفریشه ورق کوك «امداد، امداد» ديه
حایقردیغی آنتم سويله يوردی. ايشته برعوعوه
بر حیراتی، اوزاق بر سلاح سسی، شمشک کوك
و حزارلی آچوب قايور.

آنتم نهایت طاغوبلری سوروپه رک
کليور. اکلايورمکه قولتوغنک التنده اکک یوق.
ارتق غائب ايتديکمز عسکر بابای دوشونيور
اغلامق ايسته يورم. او، رافدن اوچکونلک سیاه
برا کک پارچه سنی الله صيقتد يور، بنی يطاغه
فیرلاد يور، کيرلی بورغانی باشمه چکهرک اوطوروب
دوکنيور. بن بوغازمدکی یوصولک اککیمی
آنتمک سسی اولدیغی بيلمه يورم.
آنتم باشنی دوکيور و ايکله يور.

— يوالريک يوزولدی ياورولر بکزداغلدى،
يوردیمزده یأس و زنجير وار، آوجی ايشلریکزی
ساردی. نه ديشی، نه ياورو، نه ایش نه اکک
نه ده آتش قالدی. اينی آوجیلر باصمش قورد
ياورولری کبی چوجقارک داغلدی.

بو غریب لقرديلرک آرقه سنده کی سس بکا
بابای چاغیران برنکای کليور. ايچم دکشور.
الرم نچه لشيور، چکمه اوزايور، کوزلرم يانيور.
چکهرلیمک اراسنده انسان اوغلونه بکزه حزاروايلا
حزاراغه دوغرو اوزانوب کيده يور. یاغده آنتمدن
شکلسز، یوشاق سیاه برکومه نيله برابر دوکينيور،
ايچمزدن اويله وحشی، اويله غریب، بر آجی
ایله اولويورک...

کيجه يطاغمک اوستنده ايکی صاری آتشدن
کوز يوزمی، یقارق اوياندم. روزکار دورمشدی.
قيريق نجره دن آی ايشیغی دوندیران بر صوفلقله
اودايه آقيور. حزارلغک سروی اوچلری سیم
سیاه ديزيلورلردی. قلم بوغازمد آتارق
کوزلریم آچدم. آنتم یاغده یاری تخته يه
یاری قيرینی بر مندره قيورلشدی. يطاغمک
اوستنده آغر فقط یوشاق برشی قلدادی.
اياقلم بو اغراق التنده قالشدی باشی قلديرم.
اواغر اوقوجامان شی ينه قلدادی. نجره دن
کیرن ايشغک اوره سنده يارلادی. ايچم قارشیدی.
نقسم کسيلدی. فقط کوزلرم ايکی آتشدن کي
يانان صاری کوزلره صیم صیتی باغلاندى قالدی.
يارالی، قوجامان بربوز قورد ارقه اياغلری
اوستنده اوطور يور مدش، اوزون باشی
آتشلی کوزلریله کوزلریمک ايچمه باقيوردی.
اموزندن بوزويلری اوزرینه آقان قانلر غریب،
صولوق لکله صاری آیک صاری ايشغنده

دالغالا يوردی. اول اوزون اوزون تتره دم،
ديلم طو لدی. قفاسی اوقدر قوجامان و اوزو.
نديک، کوزلری اوقدر درین و اقدر آتشلی ايدیکه
وجودی اوقدر بوتون قوردلرک بابای قدر بوبوک
وقورقونجديک اويله دوروب باقارکن بيله بن
کندی کندمه اولک اغزندن مده سنه کيره جکم،
بر لقمه اولاجم ظن ايدمه يوردم فقط بو معظم
وقورقونج قوردک کوزلری چکسی، اوستندن
آقان قانلری اولک بوبوک پک بوبوک بر حزاره دن
چيقدیغی کوسترييوردي. باقارکن باقارکن ايچمه
حقيقت اوقوردک ايچمه کيروب چيقمش کي
عجيب، آشنا حس ايزلری اوياندى. اوايزلر
نه ایدی بيله ميورم فقط يوزلره مسئله نک
اعوجاجلی و اويولش افسانه لینه دوغرو اوزانوب
کيديسوردي. بوصفوق قورقو و کابوس ايچمه
طيرنالم لم نچه لشيور، کوزلرم آتش لشيور، چکمه
اوزانيور اوزانيور، وجودم صيچاق یوشاق
بر کور و کله اورتيليور. قلم غریب يانيوردي.
اوايزلرک نهایتده کی سرلی يوله وجودمله برابر
واصل اولشدم، قوجامان، يارالی و آتشلی بوز
قوردی اکلامش تماماً اونکله بر اولشدم. نه
زماندی بيله يورم فقط بن اونی چاغردیغی
خاطرلایورم، چکمی آیه قارشى اوزاندم
کوزلرمدن اوچان قه لجملرک صيچاقلغی دو ييوردم،
بوغازمدن ايچمه کی يکی جسمی طبيعتک ايلک
سسيله ترم ايدمه جک بر سس چيقمقه چالیشيوردي.
معظم کورون قورد باشی ده. بن کوچک باشمه
دوغری کلدی، قفاریم برلشدی و ايکیمزده
بر بریمزی طانيدق و آیک صاری يوزینه صاری
کوزلریمزی چوردک، چکهری قالدردق. سسسز،
ايچندن فقط بيکلره سنده بری اوزانوب کان
بر آجی و عصيانله درین و بوغوق اولودق، اولودق.
نه زماندی عیسا عینی سسيله باشنی دوکن
برقاديله برابر «بابا، بابا» ديه اولوشمشدق.
ايشته شيمدی بوصفوق کيجه ده قره سرويلردن،
صاری آيدن جوانی کندیمی کلش کتيرمشدی.
قانلری هنوز صيچاق اولان بوقدرتلی، يارالی
وجوده صفولارق وجودنرک هر ذره سنده عینی
فلاکت و عینی آجی ایله ايه باقيور. قوردنسلنک
خيانت هر يمتنه قارشى يمينی سويليوردي. بابام
چاغردیم بابام اولمه شدی. یاغده، ايچمه
تاظوپرافدن، داغدن، اورماندن، قيادن،
وحشتدن، کوكدن، ييلدزدن کلن طبيعت
سسيله قورد نسلنک آندنی، قوردنسلنک فلاکت
ماصالنی سويله يوردی. قوجامان چکهرلینی ايریدی
حزارلغه دوغری اوزانوب کیدن سسلره يارالی
يانیق، بولوغش صيچاق پوستنک التنده ياياندى
کلن حیات قدرتی قبايرور، دالغالييور، بوتون
کچمش کله جک مناقی بن وجوديه دامارلريمه،
آتمه قائمه سويله يوردی.

— جنکستانده برکون غوغا هواسی

چالندی، ديه اولودی. فيلرک حورطوملری ديم
دیک، ييلانلر کولچلرندن اوقی کبی فرلايارق،
ازسلانلر کورمه يورک، قیلانلر ايشله يان کوزلر
ايشلغه حاضر نچه لر، اسيرلر درین غضب

خلق ادبياتي نمونه لری :

دروېميرمه :

قوشمه

بيك بند نصيحت ايلدم سكا
كوكل دوشمه ديدم ي وفالره ،
وقتك دلبرنده ناموس عار اولماز
اترارنده ثابت برقرار اولماز

آلداديرلر سنى سكا يار اولماز
كوكل نه اينانك دلدارلره
منافق سوزينه گل كېتمه بكم
خاطر محزونم اينجتمه بكم
دردمند دردلى به جور اېتمه بكم
زيرا دايانمايز بوجفالره !

شراب لملك لدنى دلبر
نه آب كوشرده ، نه خضمده وار ؟
معجزك انقاسك اى ورد اجر
نه ميساده وار نه صرعه وار

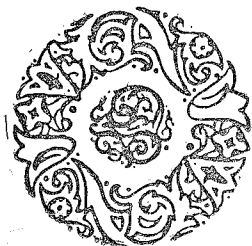
بودا ، بواطوار ، بوسر وقامت
نه در بوسنده كي يوسمه قيافت
بوعطا صروت بويله سخاوت
نه برمكېنده وار نه خاتمه وار !

بوشيوه ، بونازك ناز ونيازلر
نه در دردلى سنده بوشيرين سوزلر
بوكان ابرولر ، بوقاره كوزلر
نه حورى پريده نه غلمانده وار !

شاعرك دعواسك سورمه اى كوكل
حضور دولته عاقلانه وار
وارلق قېوسندن كېرمه اى كوكل
پوس ايله دامنك ورد شانه وار

دوش راهه كوز ياشلرك سيلهرك
گاه آغلايرق گاه كولهرك
مقدارك طانيوب حدك بيلهرك
سر كشلك ايله مه كاملانه وار .

اهل عشق اولانك يوزى پرده در
بو بلك دعواسى عشقه پرده در
ديدم كه درتليا درمان سزده در
ديدلر دولتلو عالېشانه وار



اوقه سندن جقالر ، كوسته بكار باغريشه رق
اتمى يغمه اينمى خراب اينديلر .

طوزاق ، طيرناق ، نچه هرشيله هر كس قورد
نسلنه هجوم ايندى .

بو نسلنه ، هزمت و خرايت قارشى سنده
اينلرندن ، جنگستاندن او وطوزاق يرزندن
يارلى ، بدبخت بوشانان قوردلر نسللك انتقام
آندى اولومق ايچون داغله چيقدى .

شيمىدى صارى آى صارى آتش كوزلر عزه
كيريور . سپاه سروى حطنك ارقه سندن ،
بوش اقلردن مطمئن مدهش و درين براولومه ،
بوتون دنيا قوردلر نيك اولوماسى بزه جواب
ويريور كي ايدى .

ايكيزنده اوزون چكهرلر سندن درين بر
آي نداسى اوزانوب آيه كيتدى . وز قورد
نسللك كيدى خيانت حكى قالفنجه به قدر داغده
قالغه آند ايندى .

نديده بر قورد برده قورد نسللك آجيسى
واردى . *

فضلى پاشاده كوزلر عه آچنجه دكر ك
اوستنده صارى آي يرينه شفقك بياض ايشيقلرى
اينيوردى .

قاعده ، جامده پشادېم خزارلقى ، قوردلى
صبحاق افسانه كيدنجه صفوق ووش قالمدم .
طن اينتمكه بوماصالى چوق سنده لردنې پشا .
يوردم . بو براز طبيعى ايدى . چونكه قورد
ماصالى اوزون اولور .

۱۰ تشرين اول ۱۳۳۵ هـ . ش .
هاله اديب

شعر

ارنلر عشقى

سودېكم بن سنى بريده بركي
عاشا ايدرم حيران اوزاندى .
نه بن بر او كك ، نه سن قيز كي ،
عشقك يوكسه لدم عرشه طويراقدن .
صاچنى قوقلامق دكل امام .
ايتهم اليكه دوقوسون الم .

اويوان چهره لر چابوق بوروشور ،
آتشى قالاماز اوپن دوداقلر .
سنگ حسنك بنه عشقم طووشور ،
آيبردنه بزي اوزون فراقلر .
قالبر سوزكن بوتون سوكلر
بن هر زمان عاشتى سن هر زمان دلبر .

باغچه ده كورورم بر كوزل چچك
قوپاروب آلفه كوكام قياماز .
اوستنده اوچار بر نازلى كله بك ،
اوازى م اوني طوتسم ياراماز ؟
سودېكم سنده بر نازين چچكسك ،
صوله ورور سنى بر قوقلامام بيله .
سن ملك قانادلى بر كله بكسك ،
قيراي قنادك الم دهككه .

بن سكا كيزايجه باقار كچرم ،
نظرمله سنى اوزم يم ديه .
قووقى هوا دن آير اچرم ،
بكا سندن آجق بودر ديه .

جورطولرى ، جقالر اورتالنى قارشىدىران
موعوه لرله جنگستانى استيلا اينديلر . قوردلر
اينلرندن فيرلامش عظم سورولرله غوغايه كيرديلر .
طيرناقلر و غاغلرله يوز سنده لك قارتالار قره
اورمانك اوستنده پارچالادلر قوشلردن قان
وقاماد پارچلرلى ياغدرديلر . ايصيران پارچالايان ،
قوياران ، كيرن ، نچه ليهن ، اوران حيوانلر
كوكرمه لرى ، جورطولرى ، ايسلقلرى ،
اولوماليله يرلرلى تتره دركن جنگستانده قان
ايرماقلرلى ايله لاشه لروحيوان پارچه لرى آقدى .
نه صاغلام برايش ، نه ساكن بريار ، نه ازمه مش
برچاللىق ، نه ده كوكلرندن فيرلامه مش ، ياراقلى
دوكوله مش ، دالارى برالامش برچنار قالدى .
قرق اوزون كون وكيجه دن سوكر اوزمانك

اولوسى فيل صلح بوروسى چالدردى . قره اورمانك
يك پنازنده بوتون حيوانلر طويلاندى . جورطولى
قوبوق ، ديشى قيريق ، بچاغى سقط فيلار
نچه لرى يارلى ، دريلرلى پارچالامش ارسلان
وقيلانلر ، پريشان و محضر قوجه آيلر ، عظم
جته لر نيك يارالرينه چاليلر دوقونده درين و پس
ايسلقلرله اوتن بيلانلر سوروكنه رك ، قوريلاروق ،
طويلالايرق ، سورونه رك طويلانديلر . جنگستانده
مطلق بر حرايت واردى ، نه ديشى نه ياورو
قالمشدى . فيل بو يوڭ بر لطق ايراد ايندى ،
حيوان عالمى آرتق جدالى ، حيله ي ، بربر
آلامنى ترك ايدنه جك ، هر سورو ، هر جنس
كندى منطقه سى ، كندى ساحه سنده حليم و سكون
ايجنده پشاياجقدى . كوچك و ضيف حيوانلر
قويارلر نه حركندارى نه ده غداسى اولاجقدى .
بوني فيل كنديسى اك باشدنه بوتون جنگستانك
بو يوڭ و حاكم حيوانلرله تهديد ايديوردى .
فيل اوبله بيلم اوبله شفقنلى بر خطابه باغرديكه
غاژده كي تماشرك قابلى تتره بهرك كوزلرندن
ياشلىر بوشاندى .

قېلان و بيلان كوزيه غزاللر خياليله
كوزلرلى قباديلر . اوتيه نلر نيه خياليله دالوب
كيدر كن ات بيه نلر درين انديشه لرله دوشوندى .
هر بو يوڭ حيوان ارقه سنده بر سورو كوچك
حيوان ، جقال ، كوسته يك سورولرى واردى .
هم بونلرلى همده اسكى اوكونلرلى دوشونه رك
قورقوج بر سكوت وارديلر . اك صوك اشارنله
بو يوڭلر و چاليلر ارقه سنده كيرلى كوچكلر بردنبره
عصيان اينديلر . بوحلم و سكون ايجق بر نك
جنس حيوانى عمومه يلك واو ديه فدا اينككه
قابل اولاجقدى . دوشونديلر قوشيدلر و نهايت
هب بردن جنگستانده داغما قورقو كولكسى كي
دولاشان بر خيال هېسنگ كوزندن كچدى .
هېسى حايقردى .

— قورد ، قورد .

يانده اوزون صبحاق باش

— جنگستانده بى ولسى محكوم اينديلر ،
ديه اولودى .

او وقت بوجنگستان قوردلر ديارينه
اوغراديلر . اينلر عى چكهنه ديلر ياورولر عى
چالديلر ، ديشى لر عى پارچالاديلر ، اركاك قوردلرلى
آولاديلر ، قېلانلر . ارسلانلر ، آيلر ، بيلانلر